

pričata o delovanju Marka Pohlina. Za zgled bodi začetek prvega poglavja: Od urednosti Shovniškega stanu. Bratji! Ulofhênje vashega stanu sê bres zvilba od Boga samega lêsem pishe . . . itd.; *w*ejg, *w*ojuvati — beg, bojevati. Čudiš se pa, ko najdeš v poglavju, ki sega od strani 171. + 172., poljsko znamenje l in sicer dosledno, a le v tem poglavju; samo na strani 186. še sem zasledil »podejlit«. Isto pismo je razen tiskovnih pomot izključno rabljeno n. pr. baš v Pohlinovi knjigi »Kmetom za potrebo inu pomoč«, ki je bila natisnjena tudi »na Duneju per Chr. Grošerju 1789«.

Dr. Fr. Ilešič.

Rusi in Slovenci. Pred kratkim še so se Rusi za avstrijske Slovane ubogo malo brigali. A če se niso na pr. menili za Čehe, tem manj se jim je zdelo vredno, baviti se s Slovenci. Seveda — naše število in pa število Rusov! Prenezatni smo se jim zdeli. A v novejšem času se obrača v tem oziru na bolje. To se vidi iz tega, da pišejo Rusi zdaj mnogo tudi o nas Slovencih. Tako je izdal pred kratkim pod naslovom »Avstrijskaja Krajna« o Slovencih knjigo odličnega dostojanstvenika ruski, g. Al. Haruzin, podguverner v Vilni. Zanimanje Rusov je za nas velikega pomena. To je tista moralna podpora, katere smo si od naših mogočnih bratov vedno želeli. Ako bi se Rusi tako brigali za avstrijske Slovane, kakor se n. pr. Nemci za svoje avstrijske sobrate, bi nam i v političnem oziru nemara mnogo hasnilo. —k.

»Iz zakutka«. Pjesme Milana Pavelića, »Dionička tiskarna« v Zagrebu. Cena 50 h, po pošti 56 h. O teh pesmih o priliki kaj več.

»Ormoški spomini«. Ob petindvajsetletnici ormoške posojilnice in ob tridesetletnici svojega beležništva v Ormožu izdal dr. Ivan Gršak. Ljubljana, 1902. Stroške za izdajo te knjige, o kateri izpregovorimo prilično kaj več, je prevzela ormoška posojilnica, izkupilo za njo pa je namenjeno prepotrebni šolski družbi »Sv. Cirila in Metoda«.

Stanko Dušič: »Myrrha«, drama u tri čina, Prag 1902. Vlasnik in nakladnik Vladimir Jelovšek. S to dramo završuje »Zbornik pouke i zabave«, katerega izdaje g. Vladimir Jelovšek v Pragi, svoj prvi tečaj. Zbornik izhaja na leto v najmanj petih zvezkih po 40—48 strani. Vsak zvezek stane 50 h. Predplačilo za celo leto s poštnino vred pa znaša samo 2:20 K. O tej drami kaj več morda o priliki.

Decembrski koncert »Glasbene Matice«. Ni zaman računala »Glasbena Matica« s privlačnostjo uglasbenega »Zlatoroga«: napolnila se je koncertna dvorana ljubljanskega »Narodnega doma« do zadnjega kotička z občinstvom, došlim k prvemu temu koncertu v 12. letu Matičnih koncertov. Pretresljiva ljubezenska zgodba, ki jo podaja dramatiški oživiljeno Rudolf Baumbach v svojem pesniški sijajnem »Zlatorogu«, je prav za nas neodoljive prikupljivosti, ker se naslanja njena snov na slovensko ljudsko pripovedko in ji je znal dodati Baumbach slovenski značaj v svoji nemški spesnitvi. Ne le po zunanjem okitu, po povsem slovenskih imenih in po rekvizitih iz narodnega bajeslovja, ki prepleta toli intimno poetiško govorico, nam je domača, Baumbach je znal

marveč izraziti tudi ono krepostno mišljenje, ki ga iščemo v našem ljudstvu iz gora. Vrhutega je postal Baumbachov »Zlatorog« še diven slavospev našega Triglava, v svojem uspeha polnem poletu kot nemški izvornik in kot prevod v raznih jezikih je ponasel ime Triglava daleč v tujino.

Divni čar Baumbachove poezije je zvalil Alberta Thierfelderja k uglasbenju. Thierfelder, rojen 1846. leta v Mühlhausenu v Turingiji, je od leta 1886. univerzitetni glasbeni ravnatelj v Rostocku; »Zlatoroga«, ki se pojavlja ne redko v nemških koncertih, je uglasbil pred 20 leti za zbor, orkester in soli, deloma kot melodram, dobršen del poezije pa je ostal nekomponovan in namenjen deklamatorju. Thierfelder se je vestno potrudil z uglasbenjem, podal je tehniški lepo delo obširnih oblik, ki ga povzdiguje plemenit zanos in krasi mnog odličen muzikalni detajl. Ni se mu pa posrečilo ubrati tiste krepke strune, ki jo udarja pesnik; moč Thierfelderjeve glasbe zaostaja zelo daleč za zmagovitostjo, s katero razvema Baumbachovo delo našo dušo. Baumbach ni našel v Thierfelderju sorodnega stvaritelja, dobil je v njem le ilustratorja, ki je lepo slikal, a ni pravega zadel. Thierfelderjeva glasba ne ogreva, ne zaneti občutka uzadovoljenja, nasprotno, iznenadeni sledimo glasbi, ker ne najdemo v njej tistega, kar nas v samem besedilu razvema. Edino v dveh točkah se vda slušatelj skladatelju s polnim srcem, v nežno občutenem zboru šte. 4.: »Mati noč na goro gre« in pa v plesnih stihih »Zdaj struna vriska — — — in pod grmi« v zboru šte. 5., v katerih poslednjih zavrvih krepko neprisiljeno veselje. Thierfelder ne zna pripovedovati, le nekaj razpoloženja naznačuje; s temi svojstvi pa seveda ne shaja kot uglasbitelj dela epiške in baladne vsebine.

»Zlatoroga« je »Glasbena Matica« sijajno proizvedla in koncertni vodja gosp. M. Hubad mu je bil navdušen interpret. Izborno pripravljen je nastopil zbor, izdatno prerojen v moških glasovih; pel je zato zavestno in z mogočnostjo kakor ob najboljših prejšnjih dobroglasnih nastopih. Zbor je rešil svojo nalogo virtuosno, neoporekljivo vzorno, fino uglašen na vsako nianso, ki jo velevajo skladateljeve intencije. Pošteno se je potrudil z zborom vred orkester. Solisti, gospici Mira Devova (sopran) in Marija Gli varčeva (alt), gospodje Janko Kersnik (tenor), Ivan Završan (bariton) in Anton Dečman (bas) so bili vsi izbrano lepih glasov, srečno umerjeni drug k drugemu. Deklamacijski in melodramski del, vežoč pevske točke, je podal odlični recitator gosp. Adolf Dobrovolný, uveljavil je uspešno lepo dikcijo zaslužnega slovenskega prevoda prof. Antona Funtka.

Dr. Vladimir Foerster.

Cecilija. Cerkvena pesmarica. II. del. Drugi, popravljeni natis Uredil Anton Foerster. Izdala in založila »Družba sv. Mohorja« v Celovcu, 1902. Po vsebini in obliki so pesmi v tem natisku vsestransko izboljšane, ohranjen pa jim je prvotni lahkotni ljudski značaj.

Slovensko gledišče

Slovensko gledišče. A. Drama. Ne spominjam se, da bi se bile v našem gledišču vrstile kdaj dramske novitete tako naglo druga za drugo kakor v letošnji sezoni. Vsa čast našemu igralnemu osebju, ki zmaguje toli težavno nalogo! — Kakor je bilo omenjeno že zadnjič, se je predstavljala dne 25. no-